

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Александров О. О.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студент, кафедра статистики,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Александров О. О., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз захворюваності населення України. Проведено аналіз захворюваності населення України. Проаналізована динаміка захворюваності в цілому, а також за окремими видами хвороб. Проведено групування регіонів України за рівнем захворюваності
Ключові слова: рівень захворюваності, здоров'я, людський розвиток.

Александров А. А., Ольвинская Ю. О. Статистический анализ заболеваемости населения Украины. Проведен анализ заболеваемости населения Украины. Проанализирована динамика заболеваемости в целом, а также по отдельным видам болезней. Проведена группировка регионов Украины по уровню заболеваемости
Ключевые слова: уровень заболеваемости, здоровье, человеческое развитие.

Aleksandrov A. A., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of morbidity of the population of Ukraine. The analysis of the incidence of the population of Ukraine. The dynamics of disease in general, and for certain types of illnesses. Spend a grouping of regions of Ukraine on morbidity
Keywords: incidence, health, human development.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Александров, О. О. Статистичний аналіз захворюваності населення України [Текст] / О. О. Александров, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : матер. конф. — Одеса, ОНЕУ. — С. 32 – 36.

У системі найдорожчих людських цінностей особливе місце посідає здоров'я. Як для кожної окремої людини, так і для нації, суспільства загалом важко знайти іншу цінність, якій би здоров'я поступалося за своєю роллю та впливом на усі інші аспекти життєдіяльності. Адже саме здоров'я є одним з найголовніших чинників, які впливають на розвиток людства.

Проблема здоров'я в усі часи є досить актуальною, про це свідчать роботи вітчизняних і зарубіжних вчених: В.Т. Кудрявцева, В.Ф. Сазонов, , В.М. Дільман, В.П. Казначеев, Л.Г. Качан, С.А. Костюнін, Є.Н. Вайнер, М.Ф. Сікач, І.Л. Левіна, С.І. Петухов, Н.Г. Коновалова та ін.

Здоров'я – не лише наслідок, а й найважливіша передумова розвитку людського потенціалу. Одним з найголовніших показників, за допомогою якого можливо оцінити здоров'я є рівень захворюваності населення країни [3, стр.153].

Саме тому, для того, щоб оцінити здоров'я населення України проведемо аналіз динаміки та структури захворюваності населення країни за 2001-2013 роки, а також визначимо регіони України, що потребують особливої уваги щодо ситуації захворюваності населення.

Розпочати аналіз захворюваності населення доцільно з аналізу динаміки захворюваності (рис.1).

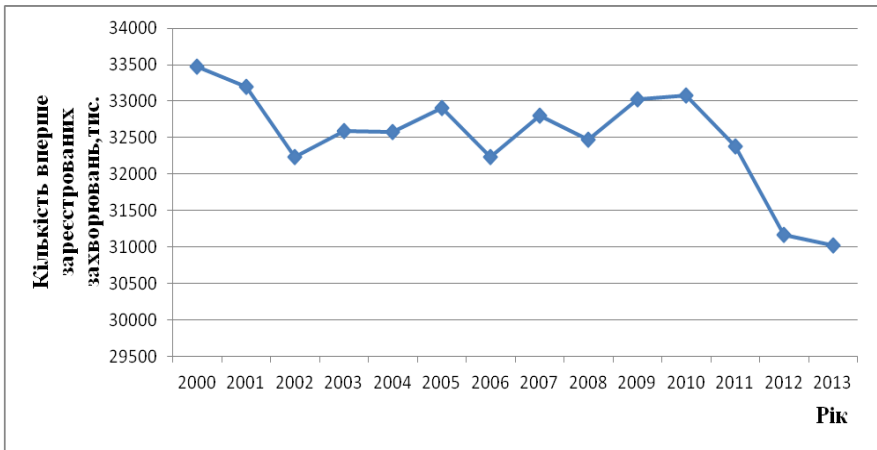

Рис.1. Динаміка захворюваності населення України за 2001-2013 рр.

Так, за аналізований період ситуація, щодо захворюваності населення країни поліпшилась, спостерігається тенденція до зниження рівня захворюваності країни. У 2013 році порівняно з 2000 роком, тобто за останні 13 років захворюваність населення в Україні зменшилась на 2,5 тис. вперше зареєстрованих захворювань, тобто на 7,3%.

Також можна зазначити, що протягом аналізованого періоду захворюваність населення в середньому щорічно зменшувалась майже на 188 випадків захворювань, тобто на 0,6%.

При аналізі захворюваності особливу увагу слід приділити окремим класам хвороб, що характерні для населення України в цілому, а також для чоловіків та жінок.

Це пов'язано, в першу чергу, з тим, що стан здоров'я жінок і чоловіків є різним. Причини та складові що його формують є відмінними для обох статей. На нього впливають не тільки біологічні, а й гендерні особливості, які включають в себе психологічні, соціальні та культурні відмінності між чоловіками і жінками. Експерти ВООЗ визнають, що існують відмінності в чинниках, що визначають здоров'я і розвиток хвороб у жінок і

чоловіків. Є хвороби, які характерні тільки для жіночого або чоловічого організмів. Перебіг однієї і тієї ж патології протікає по-різному в залежності від статі. Так розвиток інфаркту міокарда проявляється по-різному : у жінок частіше виникає атиповий, ускладнений варіанти перебігу захворювання, що ускладнює діагностику та ранню госпіталізацію і відповідно має менш благо приємний прогноз. В Європі смертність від хвороб системи кровообігу серед жінок складає 55%, тоді як серед чоловіків – 43%. Проте в наукові дослідження переважно включають чоловіків, розробляють підходи до лікування теж на основі особливостей чоловічого організму, хоча для жінок вони можуть виявлятися неефективними. Тому обов'язково потрібно диференціювати підходи до лікування та профілактики захворювань, включаючи гендерний аспект [5].

За останні роки особливих змін у структурі захворюваності населення не відбулось. Тому проаналізуємо, які класи хвороб переважають в загальному обсягу вперше зареєстрованих захворювань серед чоловіків і жінок у 2013 році (рис.2).

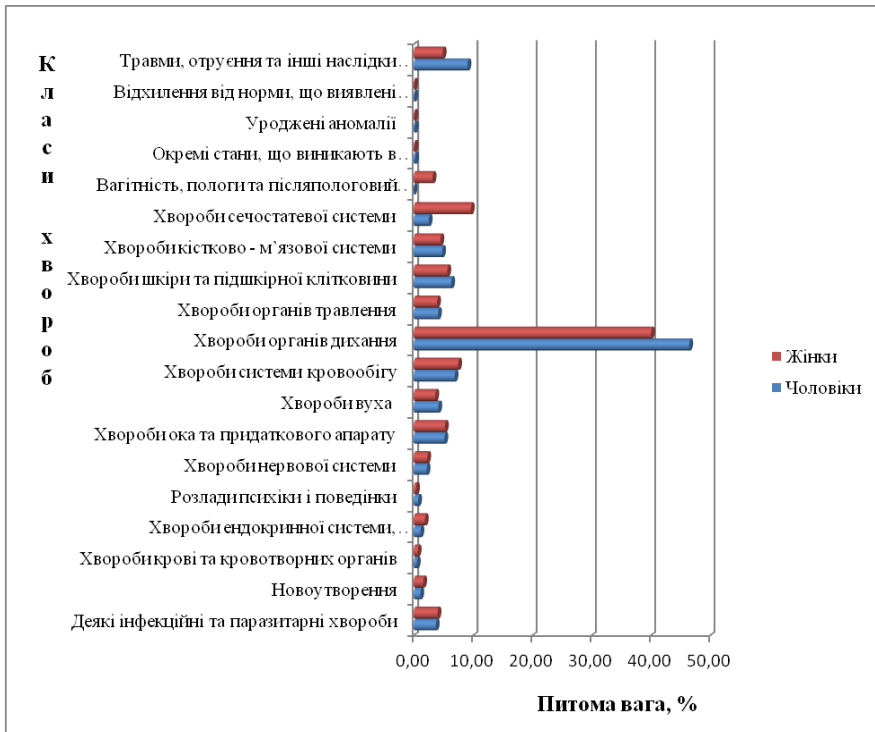

Рис.2. Розподіл чоловіків і жінок в Україні у 2013 році за класами хвороб

Як ми бачимо на рис. 2 серед класів хвороб у 2013 році як чолові-

ків, так і жінок переважають хвороби органів дихання, на них припадає 40% загальної захворюваності жінок країни, і більш ніж 45 % - в загальному обсязі захворювань чоловіків. Менш за все населення України хворіє на хвороби крові та кровотворних органів, на розлади психіки, а також уроджені аномалії.

Найбільша захворюваність серед жінок у 2013 році відмічалась у м. Києві, Івано-Франківській, Дніпропетровській, Вінницькій областях. Серед чоловіків найбільший рівень захворюваності притаманний м. Києві, Івано-Франківській, Вінницькій, Львівській, Дніпропетровській областях.

Найнижчі показники захворюваності зареєстровано у Сумській області та Автономній республіці Крим, як серед чоловіків, так і жінок.

Так як існують регіональні особливості захворюваності населення, ми вважаємо за доцільне провести групування регіонів України у 2013 році за кількістю вперше зареєстрованих захворювань. Для цього розділимо всю сукупність регіонів на 5 груп, з дуже високим рівнем захворюваності, з високим, середнім, низьким і дуже низьким рівнем. Результати групування наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Розподіл регіонів України за рівнем захворюваності у 2013 році

Кількість вперше зареєстрованих захворювань, тис.	Кількість регіонів	
	одиниць	у % до підсумку
51260,0-58380,4 (дуже низький)	5	20,0
58380,4-65500,8 (низький)	7	28,0
65500,8-72621,2 (середній)	8	32,0
72621,2-79741,6 (високий)	2	8,0
79741,6-86862,0 (дуже високий)	3	12,0
Разом	25	100,0

Так, у 2013 році в Україні більша частка регіонів має середній рівень захворюваності, ця група займає 32,0 % загальної кількості регіонів, однак серед регіонів України виділяються 3 регіони з дуже високим рівнем захворюваності населення, це Дніпропетровська, Івано-Франківська та Львівська області і 2 регіони з високим рівнем захворюваності населення, це Вінницька і Рівненська області. У групу областей з низьким рівнем захворюваності потрапили Сумська, Полтавська, Луганська, Запорізька області, а також АР Крим.

Розподіл областей України за рівнем захворюваності представлено на рисунку 3.

Рис. 3. Картограма регіонів України за рівнем захворюваності

Отже, проведений статистичний аналіз захворюваності населення України у 2013 році показав достатньо позитивні результати. Загалом за останні 13 років рівень захворюваності українців зменшився, а також більшість регіонів України мають низький рівень захворюваності. Отримані результати свідчать про достатній рівень розвитку сучасної медицини, але як і у всіх сферах суспільного життя є певні недоліки, на які необхідно звертати увагу, і намагатися позбутися їх.

ЛІТЕРАТУРА

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Вітківська, К. В. Деякі методологічні аспекти оцінки життєвого потенціалу населення на регіональному рівні / К. В. Вітківська, А. З. Підгорний // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2008. - Вип.30. - С. 308-314.
3. Самотоєнкова, О. В. Економічна статистика : навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. – Одеса : ОДЕУ, 2010. – 182 с.
4. Самотоєнкова, О. В. Соціальна статистика : навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. – Одеса: ОДЕУ, 2009. – 102 с.
5. Підгорний, А. З. Демографічна статистика: навчальний посібник / А. З. Підгорний, К. В. Вітківська. - Одеса: ОНЕУ, 2013. – 50 с.
6. Вітківська, К. В. Оцінка резервів підвищення тривалості життя населення на регіональному рівні / К. В. Вітківська // Вісник соціально-економічних досліджень. Вип.25 / Одес. держ. екон. ун-т. – Одеса: ОДЕУ – 2007. - №40. – С. 229-234.